

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 4 2013

Returadresse: Rødt Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo

Klar beskjed til Roar Flaathen: **Si opp EØS-avtalen!**

Foto: Stampix

Kommersialisering
av barnehagene:

Når barn blir butikk

Foto: RED Visual Group

Foto: Brage Aronsen

Folkeavstemning i Oslo: **Stem nei til elitens OL!**

LEDER:

"Ikke siden 1930-tallet har de økonomiske forskjellene vært større enn nå." BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

SJUKEHEIMSKRISE:

"Det er fullt mulig å ta ut tid i et tariffoppgjør"
MARIELLE LERAAND, NESTLEDER I RØDT

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Ikke til salgs!

LEDER

Etter åtte år med rødgrønn regjering har vi fått 100 nye milliardærer. Ikke siden 1930-tallet har forskjellene vært større enn nå. Vi må 80 år tilbake i tid for å finne så mye rikdom konsentrert i den økonomiske eliten. Samtidig som de rikere blir rikere, kreves det såkalt moderasjon fra vanlige folk. Krav om kutt i lønninger, kutt i pensjoner og ikke minst kutt i velferd.

Og når politikere og næringslivsledere blir lei av å argumenterer med at vi ikke har råd til velferd lenger, prøver de seg med at tjenestene vil bli bedre hvis de drives av kommersielle foretak. Det blir en hovedoppgave i valgkampen og vise at dette ikke er sant.

Det er tilnærmet umulig for kommersielle foretak, som driver velferdstjenester til samme pris som det offentlige, å drive dem bedre. Dette er enkel matematikk, siden kommersielle foretak tar ut overskudd av de pengene de får fra skattebetalerne for å drive tjenestene. Dermed bruker de mindre av pengene på å drive tjenestene, og våre skattepenger forsvinner som utbytte.

Konkurransetsetting er på mange måter enda verre enn privatisering. Konkurransetsetningspartiet Ap driver ofte fram skremmebilder av et privatisert Høyre-samfunn, hvor alle er sin egen lykkes smed og fattige ikke har råd til skole og helsetjenester. Men konkurransetsetting er enda lurere for de partiene som har som mål å omfordele flest mulig av samfunnets ressurser oppover i systemet.

Under dekke av å ville gjøre tjenestene bedre bidrar konkurransetsetting til at vanlige folks skattepenger går rett inn på overklassens bankkontoer. Og for å få råd til overskudd til eierne er det ikke så mye annet foretakene kan gjøre enn å kutte i de ansattes lønninger og pensjoner. Etter at skattepengene våre har gått direkte til overskudd, kutter det samme kommersielle foretaket i lønningene til sine ansatte: skattebetalerne.

Rødt er det eneste partiet som er helt tydelig mot privatisering, konkurransetsetting og offentlig privat samarbeid. Våre standpunkter er ikke til salgs, like lite som våre naturressurser, vårt velferdssystem og vårt demokrati er det. Nå er det på tide å gå til valgkamp!

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Tjener godt på barnehage

God butikk: Barnehagedrift har blitt god butikk for private etter Barnehageforliket. Foto: Magne Hagesæter.

BARNEHAGE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Muligheten til å tjene penger på barnehage svekker lønns- og arbeidsvilkår og gir dårligere styring med fellesskapets midler.

Barnehageforliket skulle gi flere barnehageplasser, og foreldre skulle betale mindre. Forliket åpnet samtidig for at kommersielle aktører kunne tjene penger på utbygging og drift av barnehager. Rådgiver Svenn Arne Lie i Fagforbundet mener det har gitt stor makt til kommersielle barnehagekonsern, på bekostning av kommunene og lokalt drevne barnehager:

– De kommersielle selskapene har blitt mektige aktører som påvirker utformingen av barnehagepolitikken. Når et kommersielt selskap driver barnehager, er formålet å skaffe til veie størst mulig avkastning på investert kapital. Kommunens formål er å forvalte skattemidlene i tråd med innbyggernes behov for barnehager. Du og jeg betaler skatt for å betale for tjenester og ytelser til fellesskapet, ikke for at barnehageeiere skal ha profitt, sier Lie.

Barnehagemillionærer

Utredet Ebba Boye i Manifest Analyse jobber med en pamflett om private skoler og barnehager.

– Barnehageforliket var et bredt forlik som også inkluderte FrP, påpeker Boye.

– Vurderingen var at dette ikke var mulig å få bred enighet om dersom man ikke også lot private aktører delta i byggingen.

Mange har fått barnehageplass som følge av kompromisset, men Boye spør seg om venstresiden undervurderte konsekvensene av å slippe private aktører inn i velferden i så stor skala.

– Det fins flere eksempler på folk som har blitt millionærer på å starte barnehage. Pengene de tjener, kommer fra skattebetalerne. I 2010 ble lovgivningen strengere, men fortsatt er det for lett å hente ut profitt, sier Boye.

Mindre innsyn

Manifest Analyse peker på flere prinsipielle problemer ved at barnehagen er profittearena. Privatisering svekker også den demokratiske styringen:

– I mange Høyre-styrte kommuner skjer det nå en omfattende privatisering av barnehagene. Når man gjør barnehager om til aksjeselskaper, kan ikke lenger politikerne bestemme hvordan skattepengene brukes i samme grad. Et eksempel er at man ikke har samme muligheter for innsyn i et aksjeselskap som i kommunen.

Bemanning som utgift

Kvaliteten på barnehagetilbudet blir svekket når profitt er målet, mener Svenn Arne Lie.

Penger på avveie

BARNEHAGE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Frislippet betyr at mektige kommersielle aktører har satt sine sugerør ned i fellesskapets kasser. Penger som er satt av til velferd ender som profitt i private lommer, til og med i skatteparadis, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

– Dette er helt i tråd med Frps program, men det er et paradoks at en rødgrønn regjering forsvare

en slik politikk, påpeker Moxnes.

Rødt vil ha utbyttestopp i barnehagene. Moxnes minner om at private skoler ikke får ta ut utbytte fordi pengene skal gå til undervisning.

– Det sier til og med Høyre at de er for. Jeg kan ikke skjønne hvorfor vi skal følge et helt annet prinsipp når det gjelder barnehagebarn. Nå forsvinner i stedet fellesskapets midler, som er bevilget for å komme barnehagebarn til gode, ut i privat utbytte. Rødt mener det er helt feil at barnehagemillionærer skal havne på private kontoer i Cayman Islands. Pengene burde heller gå til å styrke kvaliteten på barnehagene.

Moxnes etterlyser grep for å sikre full

– Kvalitet i barnehagene er uløselig et resultat av de ansattes tilstedeværelse. Bemanning er også den største utgiftsposten i barnehagene. Når formålet med barnehagedriften er lønnsomhetsstyring og avkastning på investert kapital, er det åpenbart at dette fokuset går på bekostning av kvalitet, sier Lie. Han er bekymret over at også det offentlige forvalter barnehagene sine etter lignende lønnsomhetsprinsipper.

– Telemarksforskning har dokumentert at lønnsomhetsfokuset i sektoren presser ned pensjonen, lønningene og bemanningen. Samtidig overføres enorme pengeverdier fra fellesskapets skattemidler til eierne av enkelte kommersielle barnehageselskaper. Dette er en logisk konsekvens når barnehagene skal være butikk.

Etterlyser bedre bemanning

Lie mener det er helt unødvendig å vente til 2020 med bemanningsnorm for barnehager.

– Pengene til å forbedre bemanningen i barnehagene finnes i dag, problemet er at de ender opp som profitt hos enkelte eiere på grunn av mangelfull politisk styring og kontroll med offentlige bevilgninger. Å tilrettelegge for slike profittuttak på velferd, er sløsing med fellesskapets skattemidler. Jeg kan ikke skjønne hvorfor regjeringen vil fortsette med dette i sju år til, sier Lie.

barnehagedekning med god kvalitet. Han peker på vilkårene for de ansatte som en viktig forutsetning for gode barnehager.

– Et godt tilbud til ungene avhenger av godt utdannet personale og gode lønns- og arbeidsvilkår. Bare i Oslo og Akershus mangler vi imidlertid 2000 førskolelærere. Skal vi beholde ansatte med fagkompetanse i barnehagene må vi gjøre tre ting: Innføre en nasjonal bemanningsnorm på maksimalt tre små barn og seks store barn per voksen, sikre et lønnsloft, og gi kommunene nok penger til at de kan sette inn vikarer fra første fraværsdag. I tillegg ønsker vi løpende opptak til barnehagene, avslutter Rødt-lederen.

Rådgiver i Fagforbundet: Svenn Arne Lie. Foto: Manifest.

Utredner i Manifest Analyse: Ebba Boye. Foto: Manifest.

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes krever utbyttestopp i barnehagene. Foto: Jørgen Nordby.

RØDT Norge RUNDT

GJØVIK:

Mangelfull rapport

Kommunestyrerepresentant Finn Olav Rolijordet er ikke imponert over selskapskontrollen av Eidsiva Energi som er utført av Innlandet Revisjon IKS og Hedmark Revisjon AS.

– De har ikke snakket med noen som kunne være kritiske. Heller ikke har de konsultert juridisk ekspertise om de mer betente spørsmålene, sier Rolijordet til Oppland Arbeiderblad.

OSLO:

Krever granskning av skulpturpark

Rødt Oslo vil ha en granskning av saksbehandlingen til skulpturparken som skal være i Ekebergskogen.

– Vi ønsker og få avklart om saksbehandlingen har vært forsvarlig, ment vi ønsker også å se om byens største politikere har gitt Ringnes en utilbørlig fordel, sier Bjørnar Moxnes til NRK.

BERGEN:

Mistillit mot idrettsjef

Reaksjonene har sterke etter at det i fjor ble iverksatt ambulerende tilsyn på kveldstid i idrettshallene i Bergen.

– Idrettssjefen har ikke vært i stand til å fungere på en tjenlig måte. Måten han utfører jobben sin på er ikke akseptabel, og om han ikke forstår at dette er et problem som må løses så er han ikke egnet til jobben, sier Torstein Dahle til Aftenposten.

TROMSØ:

Ordfører bør avstå fra oljeverv

Jens Ingvald Olsen regarer på at Tromsø-ordfører Jens Johan Hjort er foreslått som medlem av bedriftsforsamlingen i oljeselskapet Det Norske.

– I bedriftsforsamlingen vil han representere eieren og aksjonærene, ikke Tromsø kommune. Jeg mener han bør avstå. Om han takker ja vil det svekke hans posisjon som ordfører, sier Olsen til Nordlys.

Generalsekretær i Norsk Folkehjelp: Liv Tørres.
Foto: Werner Anderson.

Solidaritet, ikke veldedighet

1. MAI-AKSJONEN

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

«Folk forandrer verden» er tema for årets 1. mai-aksjon fra Norsk Folkehjelp. – Det handler om å støtte alle de som kjemper for folkestyre, inkludering og rettferdig fordeling, sier generalsekretær Liv Tørres.

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. 1. mai-aksjonen er en årlig innsamlingsaksjon i regi av Norsk Folkehjelp og arbeiderbevegelsen. Årets aksjon fokuserer på demokrati og organisasjonsrett. Norsk Folkehjelp har arrangert innsamlingsaksjonen på 1. mai i over ti år.

– Temaet i år er litt annerledes enn tidligere. Før har vi pleid å plukke ut ett land, mens vi nå heller ønsker å ha et enda mer politisk tema. Det er viktig fordi de organisasjonene og bevegelsene som kjemper for folkestyre og rettferdig fordeling trenger støtte, sier Tørres.

– Dette er ofte marginaliserte grupper som møter store problemer når de prøver å organisere seg og som mangler ressurser. Men enda viktigere enn den økonomiske støtten er den støtten som følger med at de vet at de ikke er alene.

Hvorfor har dere valgt akkurat dette temaet til 1. mai-aksjonen?

– Det er ofte vanskeligere å få støtte til denne typen organisasjoner enn nødhjelpskampanjer og kampanjer i krisesituasjoner. Derfor er det så viktig å markere 1. mai som en politisk dag med en politisk kampanje. Det handler også om å vise solidaritet, ta stilling og støtte de som kjemper for rettferdighet, sier Tørres.

Hva skal pengene konkret brukes til?

– Støtte til våre partnerorganisasjoner som jobber for folkestyre og fordeling.

Rettferdig fordeling av makt og ressurser er et uttalt mål for Norsk Folkehjelp. «Vi samarbeider med folk som organiserer seg i andre deler av verden for at de skal bli sterkere og ha større mulighet til å få gjennomslag for sine krav,» heter det blant annet i årets kampanje.

Generalsekretæren framhever hva som skiller Norsk Folkehjelp fra andre:

– Vi er ikke en bistandsorganisasjon. Vi er en solidaritetsorganisasjon. Det betyr at vi tar stilling i konflikter og støtter de marginaliserte og undertrykte. Vi ønsker ikke å drive med veldedighet, men solidaritet med våre partnerorganisasjoner, avslutter Liv Tørres.

Les mer om 1. mai-aksjonen på www.folkehjelp.no

Skaper sosial dumping: EØS-avtalen blir stadig mer upopulær i fagbevegelsen. Foto: Brage Aronsen.

Vil ut av EØS

LO-KONGRESSEN

Maren Rismyhr maren@roedt.no

Sterke krefter – en statsminister, to statsråder, en LO-leder og to forbundsledere – har gjort sitt beste for å legge EØS-debatten i fagbevegelsen død. De lykkes ikke. Nå skal spørsmålet opp på LO-kongressen.

– Jeg er sikker på at vi får vedtak som i praksis betyr veto mot Jernbanepakke 4. Direktivet påbyr anbud på persontransport på tog i Norge og setter en stopper for igjen å få tog og skinner i samme selskap. Jernbaneforbundet og Lokmannsforbundet har fått med seg LO-sekretariatet på å si nei til å innføre direktivet i norsk lov. Kongressen vil følge opp. Det blir også nei til Håndhevingsdirektivet, som hindrer viktige tiltak mot sosial dumping, dersom det ikke endres grunnleggende. Kongressen vil gå i mot EUs Helsedirektiv, men hvor langt en vil gå her avhenger av Fagforbundets innstilling, sier Arne Byrkjeflot, leder av LO i Trondheim.

Reforhandling eller oppsigelse

– Det er et stort flertall for å reforhandle EØS-avtalen slik at arbeidslivet holdes utafør. Men presset fra Arbeiderpartiets ledelse på forbunda er voldsomt. Det vil bli jobba dag og natt for å unngå slike vedtak. Jeg tror ikke de vil lykkes. Tillitsvalgte i salen kjenner problemene på kroppen hver dag. De veit at sosial dumping ikke er til å unngå med EØS-spillereglene. Jeg tror motstanden er så grunnfesta at forsøk på å holde den nede, kan føre til det motsatte. Kampen kommer til å stå om avtalen må sies opp, dersom reforhandling ikke er mulig.

– Det ser ut til å være et ganske stort mindretall for å erstatte EØS-avtalen med en handelsavtale. Resultatet avhenger av hva som skjer fram til kongressen. Opplysningskampanja som nå settes i gang om Håndhevingsdirektivet kan endre mye. Direktivet går rett inn i de samme konfliktlinjer som vikarbyrådirektivet, og det er utenkelig at fagbevegelsen vil godta at EØS-avtalen setter tiltak mot sosial dumping ut av kraft, sier Byrkjeflot.

Eksempler fra transportsektoren

Lars Johnsen, 1. nesteleder i Norsk Transportarbeiderforbund, mener EØS skaper så store problemer for transportarbeidere at avtalen må sies opp.

– Alle våre grupper taper på EØS-avtalen. Vi har virkelig merka den frie flyten. Derfor har vi sendt inn forslag til LO-kongressen om at vi ønsker å si

Leder i LO i Trondheim: Arne Byrkjeflot. Foto: Magne Hagesæter.

Nestleder i Norsk Transportarbeiderforbund: Lars Johnsen. Foto: Transportarbeider.no, opp avtalen.

– Innen lager og spedisjon er det fri flyt på innleie og annen kreativ organisering av arbeidet for å unngå faste ansettelser. Avisbud blir henta inn fra Øst-Europa og pålagt å benytte egen bil i tjenesten i strid med norske skatte- og avgiftsregler. I bussektoren og renovasjonssektoren er det innført anbud som gjør at arbeiderne må skifte arbeidsgiver hvert femte til sjuende år. Dette medfører at lokale avtaler fjernes. Innen renovasjonssektoren mister også arbeiderne jobben når arbeidsgiveren mister anbudet.

– Tidligere var det ikke tillatt for utenlandske transportører å ta innenlands transportoppdrag i Norge, såkalt kabotasjejføring. EØS-avtalen har, innafor godskjøring, åpna for at det lovlig kan utføres tre slike innenlandstransporter i Norge i løpet av ei uke. Med sine dårligere lønns- og arbeidsforhold undergraver dette norske transportører og skyver også gods over fra bane til bil.

– Konklusjonen vår er at lønns- og arbeidsvilkåra presses over hele linja. Transportarbeiderne er klart en av de store taperne på EØS-avtalen, og avtalen får stadig større og større innvirkning på arbeidsplassene i transportsektoren. Derfor må EØS-avtalen etter vårt syn sies opp, sier Johnsen.

– Ikke bruk av felleskassa på OL i Oslo

Kostbar moro: Rødt vil ikke bruke skattebetalernes penger på OL i Oslo. Foto: Shawn Carpenter/CC.

OL I OSLO

Brage Aronsen brage@roedt.no

Rødt-leder og førstekandidat i Oslo, Bjørnar Moxnes, mener prislappen på et OL i Oslo er altfor høy. Han vil heller bruke pengene på velferdstilbud og å ruste opp breddeidretten.

Samtidig med Stortingsvalget 9. september blir det avholdt en rådende folkeavstemning om OL i Oslo i 2022. Til tross for at hele landet må være med på å betale regninga, er det bare Oslo-befolkninga som får stemme. Moxnes vil mobilisere bredt for et rungende nei til OL i Oslo.

– Det er mange grunner til at Rødt går mot et OL i Oslo, men viktigst er det at prisen er for høy. Bare søknaden vil koste kommunen 130 millioner kroner. I tillegg kommer utgiftene til nye anlegg, medielandby, deltakerlandsby, ny vei til Holmenkollen og sikkerhetstiltak. Selv med økonomisk garanti fra staten og støtte fra idretten, vil dette koste kommunen dyrt. Å blåse av så mye penger på to ukers fest for eliten er svært dårlig bruk av fellesskapets begrensede midler. Rødt mener disse pengene bør brukes langt bedre.

– Høyresidas vilje til å åpne lommeboka for OL står i grell kontrast til hvor vanskelig det er å få byrådet til å bevilge penger når velferdstjenestene sliter med pengemangel. Flere sykehjemsplasser og nok ansatte i barnehager har de ikke råd til. Men for en to ukers prestisjefest der de får sole seg i verdenspressens blitzlys kan de bla opp 130 millioner uten å blunke.

– Rødt vil gjerne bruke penger på idrett, men vi vil bruke pengene smart. Vi vil heller styrke breddeidretten ved å bygge nye flerbrukshaller, ballbinger, kunstgressbaner og svømmehaller. I tillegg vil vi gjøre noe med vedlikeholdsetterslepet på hovedstadens eksisterende idrettsanlegg, som beløper seg til hele 700 millioner kroner, sier Moxnes.

Bløff på bløff

Byrådet i Oslo har fått laget rapporten Samfunnsøkonomisk analyse av vinterolympiske leker i Oslo i 2022 som forsøker å redusere utgiftene av et OL. Rapporten antyder at 2300 nye personer årlig vil trenе i de nye idrettsanleggene, og at folkehelsegevinsten av et OL er 4,9 milliarder kroner. Moxnes fnyser av tallene.

– Å bruke folkehelse som et påskudd for å bygge disse anleggene er en ren bløff. Her har man bare tenkt på et tall og konstruert et regnestykke uten rot i virkeligheten. Vil man bedre folkehelsen er det helt andre tiltak som må til.

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Sturlason.no.

Videre påstår byrådet at OL skal bli et løft for Groruddalen, men også dette er en bløff i følge Moxnes.

– Det ligger ikke én eneste krone i planene for å ruste opp Grorudbanen. Derimot vil de bruke en halv milliard kroner på å ruste opp Holmenkollbanen.

– Nå frykter Groruddalsbefolkninga dessuten for friluftsområder som vil bli ødelagt for all framtid dersom byrådet får viljen sin og det blir bygget OL-anlegg der i stedet.

Frykter budsjettsprekk

– Første kostnadsanslag for OL beløper seg på rundt 23 milliarder kroner. Men vi veit at sluttsummen vil bli langt høyere. OL på Lillehammer skulle koste 1,8 milliarder, men endte på 7,4 milliarder. Ski-VM i Oslo skulle koste 21 millioner i ombygning, den endelige regninga endte på 1,9 milliarder. Er det én ting høyrebyrådet i Oslo har bevist gang på gang, så er det at budsjettene for deres egne prestisjeprojekter aldri er til å stole på.

– Rødt går i spissen for et rungende nei til OL i Oslo. De som mener vi er festbremser kan gjerne si det, men jeg syns ikke det er noe som er mer morsomt enn å spille fotball på på en nyslått gressbane eller å ta med familien på et åpent og nyoppusset bad. Politikken er ikke som Hundremeterskogen. En kan ikke si ja takk, begge deler. Enten bruker vi 30 milliarder på et to ukers show, eller så bruker vi pengene på tiltak for å styrke breddeidretten og velferden.

Miljøpolitisk talskvinne: Elin Volder Rutle. Foto: Ingar Haug Steinholt.

Rødt satsar på veg

NASJONAL TRANSPORTPLAN

Magne Hagesæter magne@roedt.no

I Rødts alternativ til Nasjonal Transportplan kalla «Trygge veier - Raske tog» går Rødt inn for storstilt satsing på trygge og sikre vegar. Rødt Nytt har snakka med Rødts miljøpolitisk talskvinne, Elin Volder Rutle.

– Samferdselspolitikken bør bidra til å skape grøn næringsutvikling og gode lokalsamfunn i heile landet, i tillegg til å auke helse og tryggleik i samferdslektoren. Difor vil vi ha ei storstilt satsing på trygge og sikre vegar, seier Volder Rutle.

Det er Rødts klima og næringspolitiske utval som står bak planen. Utvalet har hatt ein omfattande høyringsrunde der dei har søkt innspel frå ei rekke organisasjonar, deriblant Norges Astma- og Allergiforbund, Naturvernforbundet og fagforbunda i transportsektoren.

– Det er altfor mange trafikkulykker i Noreg. Vi vil lansere nullvisjonen om null drepne og hardt skadde i trafikken. Det viktigaste tiltaket er 2/3-felts vegar med midtrekkverk. Møteulykker og utforkjøringar til venstre er dei hyppigaste ulykkeformane. Midtrekkverket vil difor hinder dei mest alvorlige ulykkene. Det er ikkje vegen som skaper ulykker, men vi treng gode veier som kan «korrigere» for førarfeil og redusere ulykkene. I tillegg må sideterreng og veiskuldre utbetrast og område med stor skredfare sikrast.

– Vi treng ikkje fleire firefelts motorvegar. Dei er dyre, tidskrevjande og lite miljøvennlege. Vi vil heller legge om eksisterande firefelts vegar til tofelt og regulere frigjorte felt til kollektivfelt, seier Volder Rutle.

1. nestleiar i Transportarbeidarforbundet, Lars Johnsen, er ein av dei som har bidrege med innspel til Rødts transportplan. Han har kome forslaget om å opprette eit eige transportplanfond direkte knytt til NTP.

– Problemet med dagens finansieringssystem er at vedtaka i NTP tar lang tid å gjennomføre og enkelte gongar aldri blir gjennomført. Eit transportplanfond kunne sikra at dei store jernbaneprosjekta i byane vart gjennomført samla, i staden for stykkevis og delt som i dag. Eit fond ville forplikta regjeringa i langt større grad. Då ville vi visst at det som står NTP-meldinga faktisk ville blitt gjennomført.

– Dette ville gjort samferdslepolitikken meir føreseieleg, og ført til betydeleg sparing, mindre pengar brukt på utgreiingar og ekspertar. Midla ville dermed i langt større grad blitt brukt til sjølve formålet, avsluttar Johnsen.

RØDTS 6 MÅLSETTINGAR FOR SAMFERDSLEPOLITIKKEN

- Samferdslepolitikken skal gje grøn nærings- og samfunnsutvikling
- Reduksjon av norske klimagassutslepp
- Auka helse og tryggleik i samferdslektoren
- Demokratisk styring av samferdslektoren
- Arbeidarvennlege transportsystem
- Redusere transportvolumet

Leder i Nei til EU: Heming Olaussen. Foto: Nei til EU.

Det finnes alternativer til EØS

En ny rapport som Instituttet Menon Business Economics har laget for Nei til EU viser at Norge ikke vil miste markedsadgangen i Europa hvis vi sier opp EØS-avtalen.

Leo A. Grünfeld, samfunnsøkonom og forskningsleder i Menon, har skrevet rapporten som besvarer spørsmålet om industrien er avhengig av EØS for å få solgt varene sine. Konklusjonen er nei. Rapporten slår også fast at dersom EØS-avtalen skulle opphøre, vil en rekke avtale mellom Norge og EU fortsatt gjelde.

– Nei til EU er glad for at denne rapporten viser det vi alltid har ment. Instituttet Menon Business Economics er et byrå som både regjeringen og NHO bruker. Vi har aldri brukt dem før, men å hyre dem denne gangen var et bevisst valg fra vår side. Vi ønsket ikke en rapport der vi kunne mistenkes for å ha bestilt resultatet på forhånd, sier Heming Olaussen, leder i Nei til EU, til FriFagbevegelse.no.

– Det viktigste for oss er at det fins fullt realistiske alternativer til EØS-avtalen. Og at denne rapporten bringer noe nytt inn i EØS-debatten, sier han.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Helsetjenesteaksjonen: Mot New Public Management i helsesektoren.

Legeopprør mot helsepolitikken

Ti leger gikk i mars kritisk ut mot dagens helsepolitikk i en felles kronikk i Tidsskrift for Den norske legeförening. Under overskriften «Ta faget tilbake!» går de sterkt ut mot dagens regime som tvinger offentlige sykehus til å leke butikk. Legene mener Norge har forutsetninger for å lage verdens beste helsetjeneste, men at politikerne styrer i feil retning.

Kronikkforfatterne kritiserer styringsideologien New Public Management og tar blant annet til orde for å avskaffe sykehusstyrene i sin nåværende form, avskaffe de regionale helseforetakene og slutte med innsatsstyrt finansiering.

«Bare gjennom å vise tillit til grunnplanet kan helsetjenestens ledere selv gjøre seg verdige vår tillit. Dagens system er preget av mistillit. De stadige kravene om styring og kontroll er uttrykk for mistillit mot helsepersonellet. Men dermed oppstår det også mistillit mot ledelsen, som mister legitimitet blant dem de skal lede», heter det i oppropet.

Les mer på helsetjenesteaksjonen.no

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Får kross kritikk: Flyselskapet Ryanair. Foto: Mikel Ortega/CC.

– Norske regler skal gjelde i Norge, også for Ryanair

YS-forbundet Parat har siden 2010 forsøkt å få norske myndigheter til å gjøre noe med Ryanairs drift i Norge, som de mener bryter med en rekke lovbestemmelser. Samme år tok Rødt kontakt med fagbevegelsen og fremmet deretter en interpellasjon om at Moss kommune ikke skal fly med Ryanair på tjenesteoppdrag.

– Ryanair har framstått som et verstingselskap når det gjelder brudd på Arbeidsmiljøloven, og er kjent for å nekte å inngå tariffavtaler. Å bruke slike selskaper bryter med kommunens etiske regler og flertallet i bystyret sørget for at kommunen innførte boikott av Ryanair i forbindelse med tjenesteoppdrag. Dette fikk også støtte fra daværende Ap-ordfører Paul-Erik Krogs vold, sier gruppeleder for Rødt i Moss, Eirik Tveiten.

– Da de borgerlige fikk flertall i 2011 opphevet de boikotten.

– Saken rundt Ryanair reiser et prinsipielt spørsmål: Skal norsk lov gjelde i Norge? Direktør Michael O'Leary sier at Ryanairs ansatte skal behandles etter irske regler, fordi selskapet er registrert i Irland. Slik gjør selskapet seg til en spydspiss for sosial dumping. Rødt mener at

Gruppeleder for Rødt i Moss: Eirik Tveiten. Foto: Anja Rolland.

alle som jobber i Norge skal ha norske lønns- og arbeidsvilkår og retten til å inngå kollektive avtaler.

– Rødt støtter Parats krav om at tilsynet i luftfarten tilbakeføres til Arbeidstilsynet begrunnet med hensynet til de ansattes arbeidsmiljø og sikkerheten i norsk luftfart. Vi krever også at Statens Pensjonsfond Utland trekker investeringa på 632 millioner i selskapet, sier Tveiten.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Vil stramme inn lederlønningene

Sosiale forskjeller blir et hovedtema for Rødt fram mot valget. I forkant av Rødts Landskonferanse presenterte partileder Bjørnar Moxnes fem tiltak for sosial utjevning.

– Forskjells-Norge viser seg både i lønn, bolig og helsetilbud, sier Moxnes.

– En gang var Stortinget i det minste en motvekt til forskjellene en kapitalistisk økonomi skaper. Men etter at nyliberalister og finanselite gjorde sitt inntog øker forskjellene uten at politikerne på Stortinget gjør noe.

– For Rødt er det et spørsmål om verdsetting. Det er helt feil at finansspekulanter og statlige direktører gjør en viktigere jobb eller har mer ansvar enn helsearbeidere eller lærere. Da fortjener de heller ikke mange ganger høyere lønn, fortsetter han.

Moxnes legger fram følgende forslag for en rettferdig snuoperasjon:

1. Sett tak for lederlønningene i statseide selskaper til et fornuftig forhold av medianlønningen i selskapet. For eksempel at ledelsen ikke kan tjene mer enn tre ganger medianen.

2. Sett stortingslønningene ned til normalt lønnsnivå. Rødt vil halvere fra dagens drøyt

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Sturlason.no.

800.000 til 400.000 kroner før skatt.

3. Millionærskatt på alt over 1,5 millioner. Full beskatning fra første krone over 1,5 mill. Det betyr mer penger til investering og drift eller mer å fordele til de ansatte i lønnsoppgjør.

4. Likelønnsnett for å løfte lavtlønte kvinner. 3 milliarder i statlig pott for å jevne ut lønnsforskjeller mellom mannsdominerte og kvinnedominerte yrker.

5. Doble bunnfradraget til 2 G. Det betyr at det dobles opp til cirka 160 000 kroner.

Iver Aastebøl
iver@roedt.no

Yrkesfag: Rød Ungdom vil lovfeste retten til lærlingplass. Foto: YAY Micro.

Lovfest retten til lærlingplasser

RØD UNGDOM SKOLE

Linn-Elise Øhn Mehlen linnelise@sosialisme.no

Det pågår en stille nedbygging av de yrkesfaglige linjene i norsk skole, mener Marie Sørhaug, generalsekretær i Rød Ungdom. Hvis denne utviklinga får fortsette risikerer vi mer sosial dumping og et delt arbeidsliv, frykter hun. Et viktig tiltak vil være lovfesting av retten til lærlingplass.

Halvparten av elevene i norsk skole velger seg en yrkesfaglig videregående utdanning. De fleste av disse retningene innebærer to års skolegang og to års praksis i bedrift som lærling. Men i 2011 fikk bare en tredjedel av totalt 22.873 søkere tilbud om lærlingplass, i følge tall fra Utdanningsdirektoratet.

– Det hjelper fint lite å ha lovfestet rett til videregående utdanning når man rammes av en slik systemsvikt. Derfor må også retten til lærlingplass lovfestes, sier Sørhaug.

– Altfor få bedrifter tilbyr lærlingplass i dag. For å gjøre noe med dette er vi avhengig av politiske tiltak. Rød Ungdom vil blant annet ha en kraftig øking i antall kommunale lærlingplasser. Videre ønsker vi at private bedrifter som tar oppdrag for det offentlige skal pålegges å ta inn lærlinger. Vi ønsker også å fjerne arbeidsgiveravgiften på lærlinger for å gjøre det mer attraktivt for bransjen å ta inn lærlinger.

Yrkesfagene strupes

Norske yrkesfagelever sliter ikke bare med mangel på lærlingplasser. Politikernes motvilje til å satse på yrkesfag har ført til at utstyret og lærematerialet ved mange av linjene er gammelt og utdatert.

– Det sier seg selv at en elev som vil bli elektriker og som får opplæring med utstyr som ikke lenger brukes, ikke er spesielt attraktive som lærlinger. Også bransjene uttrykker misnøye med at unge nyansatte må læres opp fra bunnen av. Dette problemet er særlig merkbart innenfor elektro- og verkstedfag.

Generalsekretær i Rød Ungdom: Marie Sørhaug. Foto: Anja Rolland.

Kamp mot sosial dumping

– Spørsmålet om lærlingplasser er viktig av flere grunner. For det første handler det om norske elevers valgfrihet og mulighet til å velge en utdanning som gir dem faglig tyngde og sikrer en trygg overgang til arbeidslivet. For det andre handler det om hva slags arbeidsliv vi ønsker oss. Norge kommer til å trenge snekkere, malere og rørleggere også i framtida. Når de yrkesfaglige linjene bygges ned slik vi er vitne til i dag, vil vi bli avhengige av å importere fagarbeidere på disse områdene. Dette er en bevisst strategi for å legge press på lønninger og faglige rettigheter.

– Det finnes krefter i Norge som ønsker seg et delt arbeidsliv med utenlandske arbeidere som lønnes langt under det som har vært vanlig i de respektive bransjene. Den beste måten å motvirke denne utviklinga på, er gjennom en kraftig opprusting av de yrkesfaglige linjene. Skal vi holde på prinsippet om norsk lønn i Norge, er vi avhengige av å gi yrkesfagene et løft.

RU-nestleder: Ole Mjelstad. Foto: Anja Rolland.

En boligpolitikk for ungdom

RØD UNGDOM BOLIGPOLITIKK

Linn-Elise Øhn Mehlen

linnelise@sosialisme.no

Ungdom sliter med å skaffe seg rimelige boliger. Problemet er en boligpolitikk uten regulering, fullstendig overlatt til markedskreftene, sier Ole Mjelstad, nestleder i Rød Ungdom.

– Boligprisene ligger på et historisk rekordhøyt nivå, og øker mer enn lønningene. Vanlig ungdom som ikke får hjelp av sine foreldre har ingen muligheter til å kjøpe seg en rimelig bolig, uansett hvor mye de jobber. Dette forsterker dagens klasseskiller. Rød Ungdom etterlyser en ny boligpolitikk for å begrense markedets makt over hjemmene våre, sier Mjelstad.

– Etter at reguleringa av boligmarkedet ble fjernet på 1980-tallet har boligprisene løpt løpsk. Markedet greier ikke å sørge for nok boliger og dermed får man den prisgaloppen vi har vært vitne til de siste årene. For ungdom i dag finnes det ingen andre valgmuligheter enn å sitte fast i et overpriset leiemarked eller ta opp gjeld og kjøpe i privatmarkedet. Det må det politisk styring til for å endre på.

– Det er ingen tvil om at det er behov for mange flere boliger i pressområdene, men økt boligbygging er ikke nok i seg selv. Rød Ungdom går inn for et nytt boligtilbud utenfor det ordinære boligmarkedet. Vi vil gi Husbanken økte rammer til å finansiere bygging av nye boliger av nøktern, god standard til subsidiert pris og lånerente. Boligbyggelagene må pålegges å bygge et visst antall boliger for salg utenfor markedet. Boligbyggelagene skal ha gjenkjøpsplikt for disse boligene, og gjenkjøpsprisen skal være kjøpspris pluss prisutviklingen i den perioden man har eid boligen. En slik ordning ville kunne hjelpe unge og vanskeligstilte til å eie egen bolig uten å sette seg i bunnløs gjeld, sier Mjelstad.

Mjelstad går dessuten inn for å fjerne for dagens Boligsparing for ungdom (BSU). BSU-ordninga fungerer først og fremst som en skattefradragordning for dem som har mest fra før. Den fungerer ikke etter hensikten, nemlig å hjelpe unge inn på boligmarkedet, mener Mjelstad.

– Undersøkelser viser at bare ni prosent av de som sparer i BSU når dagens maksbeløp. Å heve det årlige sparebeløpet i BSU-ordninga er derfor lite annet en skattelette for de rikes barn. Det vil bare forsterke delinga av boligmarkedet. I stedet kan vi heller bruke pengene som i dag gis i skattelette til å finansiere rimelige boliger i offentlig eie. For de rundt 800 millionene det dreier seg om kunne man bygget 1000 nye boliger årlig øremerket førstegangsetablerere, avslutter RU-nestlederen.

Kampen om tida

ARBEIDSLIV

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Arbeidsgiverne mener vi må jobbe mer. Rødts svar er at tida er mer enn moden for 6-timersdagen, sier nesteleder i Rødt, Marielle Leraand.

Kampen om arbeidstida er like gammel som kapitalismen. I dag er det kapitalkreftene som er på offensiven. Sjukepleierne er av sin arbeidsgiverorganisasjon Spekter blitt beskyldt for å være late når de jobber deltid. Da Perspektivmedlingen ble lagt fram i februar, påstod Finansminister Sigbjørn Johnsen at vi må jobbe 100 timer mer i året framover for å ha råd til velferd.

– Arbeidsgiverne vil sjølsagt helst ha arbeidere som kan jobbe lengst mulig dager og stå i jobb til de stupet. Norske arbeidsfolk jobber altfor lite, sier de. Og når vi ikke er på jobb, skal vi være forbrukere. Fritida skal brukes til å tilfredsstille nye behov som reklame har skapt. Kapitalismen krever at produktene omsettes, fortsetter Leraand og trekker fram et sitat fra den engelske sosialisten og historikeren E. P. Thompson: «I et høyt utviklet kapitalistisk samfunn må all tid bli forbrukt, solgt, tatt i bruk. Det er som et angrep når arbeiderne bare 'lar tida gå'».

– I Norge er vi storforbrukere. Vi kjøper nye klær, møbler og teknologiske duppeditter. Vi pusser opp hvert tredje år. Vi forbruker og kaster avindige mengder med klær som fattige mennesker har brukt sine lange

For 6-timersdag: Nesteleder i Rødt, Marielle Leraand. Foto: Brage Aronsen.

arbeidstimer på. Vi har råd til det. Alle tingene som så lett havner på søppeldynga, koster oss så lite. Men samtidig kaster vi også et stort antall arbeidstimer. Vi har jo jobba for det vi har kjøpt, fortsetter Leraand.

– Samtidig lever vi i et liv i et samfunn, hvor tid er anerkjent som noe vesentlig. Vi vil alle ha mer tid. Men hvilken del av livstida er det vi lengter mest etter? Er det arbeidstida som bør økes? Vi vil gjerne jobbe, men ikke slik at jobben tar mesteparten av vår daglige energi. Livet skal dreie seg om mer enn restitusjon til en ny arbeidsdag. Vi vil alle ha tid til å leve før vil dør.

– Derfor trenger vi kortere arbeidsdag. I rike Norge kan vi starte med 6 timers normalarbeidsdag, hvis den norske arbeiderklassen, tør å kjempe det fram. Det er ikke vanskelig. En gjennomsnittlig norsk arbeidstaker har nok penger å leve av, nok til å kjøpe, forbruke, kaste. Sjøl om lønna fortsatt må opp for alle lavlønnte, er det fullt mulig å ta ut tid i et tariffoppgjør.

– Jeg er ikke aleine om å ønske meg den totalt forbruksfrie tida, hvor jeg kan la hjernen og hjertet få hvile inntil noe, eller noen, jeg er glad i, avslutter Leraand.

HVA SKJER?

3. - 7. mai

LO-KONGRESSEN

Folkets hus, Oslo. www.lo.no

15. mai

TRIBUNAL OVER NORSK ASYLPOLITIKK

Litteraturhuset, Oslo.
www.antirasistisk-senter.no

7. - 9. juni

ALTER SUMMIT

Athen. www.attac.no

21. - 30 juni

SKEIVE DAGER

Oslo. www.skeivedager.no

24. juni - 13. juli

LOS SOMMERPATRULJE

Hele landet. www.lo.no

15. - 20. juli

RØD UNGDOMS SOMMERLEIR

Gulsrud leirsted. www.rødungdom.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

FOLK FORANDRER VERDEN

– MEN IKKE ALENE

FOLK FORANDRER VERDEN!
STØTT 1. MAI-AKSJONEN!

Solidaritet er mer enn taler.
Støtt Norsk Folkehjelps internasjonale arbeid!

GIVERKONTO 9001 08 76000
SEND SMS «1.mai» TIL 2160 (50 KR.)

Norsk Folkehjelp

ANNONSE:

NY UTGAVE AV TIDSSKRIFTET RØDT!

1 års abonnement 285,-
løssalg 75,-

Les blant annet John Thomas Suhr om papirløses rettigheter, Lars Johnsen om EØS foran LO-kongressen, Gunnvald Lindset om EUs Pasientrettighetsdirektiv og Erling Folkvord om Kurdistan.

MARXISME.NO

ANNONSE:

NYTT HEFTE: UT AV EØS

Ute nå! 30,-

Ut av EØS

— Hvordan EU strammer grepet og hvordan vi kommer oss ut —

Få ting har hatt så stor betydning for utviklingen i Europa det siste halve århundret som EU. I Norge får EØS-avtalen stadig større konsekvenser for arbeidslivet og politikken. Bidrag fra Mari Eifring, Joachim Espe, Boye Ullmann, Marie Sneve Martinussen, Frode Bygdnes, Eva Marie Mathisen og Arne Byrkjeflot.

Bestill fra roedt.no/rød-butikk

Bli medlem i Rødt!

Rødt står på arbeidstakernes side. Er du opptatt av faste ansettelse, lik lønn for likt arbeid og kampen mot sosial dumping? Ønsker du et samfunn der folkemakt er viktigere enn pengemakt? Bli med i Rødt!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

Send SMS:
RØDT + navn
og adresse
til 2434

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt

www.roedt.no